

2022 majandusaasta tegevusaruanne

Organisatsiooni arengu kontekstis oli aasta väga edukas. Peamine põhjus oli Juhatuse suurenemine. Kui 2021 alustati suuremate muutustega liidu juhtimises, siis 2022 lõpus päädis uuendamine juba otsusega leida liidule palgaline tegevjuht. Selleks toimusid pikema perioodi jooksul mitmed kohtumised, kus lepiti kokku üldistes ootustes tegevjuhile ja samuti liidupoolsed võimalused, millega uus juht arvestada võib.

Kahjuks oli ka tagasilööke ja seda seoses Erasmus+ projektiga, mille vahearuanne terve aasta jooksul ära ei kinnitatud, mis omakorda tekitas rahaliste vahendite nappuse ning plaanitud tegevuste edasilükkumise. Alljärgnev on kalendaarses järjestuses liidu tegevuste loetelu koos lühiselgitustega.

Maakoolide esimene hariduskonverents

19. juunil 2022. korraldati koostöös Avinurme Haridusfoorumiga maakoolide esimese hariduskonverentsi "Maailma parim haridus maal". See toimus Avinurmes ja kohale tuli umbes 50 osalejat erinevatest maakoolidest üle Eesti. Eesmärgiks seati kokku tuua maakoolide ja -kogukondade esindajad, et õppida üksteise positiivsetest kogemustest, jagada ideid ja visioone tugevate ja õnnelike maakoolide kujundamiseks ning arutada üheskoos maakoolide olulisuse ja hüvede üle.

Lisaks projekti „Hoolekogude jõustamine“ eesmärkide, protsessi ja vahetulemuste tutvustamisele jagasid oma visioone, ideid ja kogemusi kolm säravat esinejat erinevatest valdadest ja valdkondadest. Uulu kooli direktor Egle Rumberg ja Kanepi Gümnaasiumi direktor Diana Leenurm rääkisid oma koolide edukogemustest ja nendeni jõudmise teest. Saaremaa vallavanem Madis Kallas tutvustas projekti tulemusi Saaremaa juhtimise vaatenurgast ja Eesti Koolijuhtide Ühenduse esimees Urmo Uiboleht rääkis juhi rollist kooli kujundamisel. Projekti Eesti poolsed uuringuprotsessi juhid, haridusteadlased Tiiu Kuurme (Tallinna Ülikool) ja Jüri Ginter (Tartu Ülikool) rääkisid õnnelikust koolist ja enesehindamise meetoditest ning andsid ülevaate projekti hetkeseisust ja perspektiivist.

Konverentsi kanti üle ka Zoomis ja kõik toimunu salvestati. Koos Avinurme Haridusfoorumiga liikmetega otsustati muuta konverents maakoolide traditsiooniliseks kesksuviseks kohtumiseks. Konverentsi toimkonnas tegutses aktiivselt Erasmuse+ projekti eestvedaja Aivar Haller ja tema kanda jäi Avinurme Haridusfoorumiga sidepidamise ülesanne.

ERASMUS+ projekti järkutegevused

Lähtuvalt ELVL poolt juhitava Erasmus+ projekti „Hoolekogude jõustamine“ (Empowering of School Boards) eesmärkidest keskenduti projekti viimasel aastal Jyväskylä Ülikooli teadlaste juhtimisel tegevusuuringu meetodika õppimisele ja praktiseerimisele kolmes Saaremaa koolis (Nooruse Kool, Hariduse Kool ja Pihla Lasteaed-Algkool).

Eriti pingeliseks kujunesid projekti 9 viimast kuud, mille jooksul oli vaja ära teha algselt 18 kuu peale planeeritud tegevused. Kõigi osapoolte jõudude ühendamisega see siiski lõppkokkuvõttes õnnestus, aga peab siiski lisama, et projekti tegevused jätkusid ka peale ametlikku lõppu ja kestavad veel ilmselt üsna mitu kuud, sest teatud osad uuringuprotsessist (analüüs ja süntees) lihtsalt võtavad oma aja. Sellegi poolest saame aruandes juba toimunu põhjal väita, et soovitud eesmärgid on küll möödustega, aga siiski saavutatud. Lõpp hea, kõik hea.

Kõik uuringuga seotud õppenädalad toimusid Kuressaares, sest olid otseselt seotud koolide regulaarse külastamisega. Esimene õppenädal toimus 07. – 11. märtsil. Taastati head suhted koolikogukondadega ning loodi kindlad meeskonnad uuringute läbiviimiseks. Taastati head suhted koolikogukondadega. Teine õppenädal toimus 02. – 06. mai. Testiti ja töötati välja igale koolile sobilik lähenemisviis tegevusuuringu (Nooruse ja Hariduse koolid) või etnograafilise uuringu (Pihla) meetodika näol. Kolmas õppenädal toimus 19.09 – 23. septembril. Lepiti kokku meetodika kirjeldamise meetodites ja testiti projekti jätkuprotsessi loogikat. Neljas ja viimane õppenädal toimus 21.-25. novembril. Koolikogukondade ja omavalitusega lepiti kokku jätkuprotsessid.

Projekti rahvusvaheline kokkuvõttev konverents toimus laupeval 12. novembril 2022 pealelõunal Luxembourgi haridusministeeriumi hoones, kus eelmisel päeval leidis aset EPA peaassamblee. Lähtuvalt algsest plaanist usaldati sündmuse korraldamine Euroopa Lastevanemate Liidule (EPA). Osalejaid oli üle kolmekümne ja esindatud oli 20 riiki. Konverentsi modereeris projekti eestvedaja Aivar Haller ja peaesineja oli Eesti Koolijuhtide Ühenduse pikaajaline juht ja Tallinna Inglise Kolledži direktor Toomas Kruusimägi. Peaesineja kirjeldas viimaste aastate olukorda Eesti haridusmaastikul selgitas kuulajatele, miks projekt „Hoolekogude jõustamine“ üldse võimalikuks osutus ja kuhu võiks haridussüsteem tugevate koolikogukondade juhtimisel tulevikus välja jõuda.

Teine esineja oli projekti üks osalejatest, Märt Aro, kes kirjeldas oma kogemust konsultandina, olles ise konsulteeritava kooli vilistlane. Märt Aro rääkis ka võimalustest, mida saaks tulevikus digitaalsete vahendite teadliku ja oskusliku kasutamisega paremini teha. Aivar Haller avas sinna juurde oma vaatenurga haridusasutuse arengu toetamise peamistest printsiipidest.

Konverentsi viimane esineja oli professor Mika Risku, kes tutvustas osalejatele Jyväskylä Ülikooli teadlaste kogemusi läbi kolme ja poole aastase projekti ning rõhutas, et uuringu tõstmine ajaliselt projekti algusest selle teise poolde (2022) oli hädavajalik projektis

osalejate suurema asjatundlikkuse ja grupi ühtsuse jaoks. Üksiti tõi professor Risku välja projektis osalenud kolme kooli erinevused ja sellest tingitud erinevate lähenemiste valimine uuringu metoodika osas. Samuti rõhutas uurimisgrupi juht, et uuringu kvalitatiivselt väga heale tulemusele jõudmiseks on vaja teha veel terve hulk tööd, mis kindlasti ei mahu ajaliselt selle projekti ametlikku raami, aga mille osas on koolid ja projektimeeskond juba kokkulepped teinud.

Lõpuks juhtis moderaator arutelu teemale, et millised riigid ehk EPA liikmesorganisatsioonid võiksid olla huvitatud jätkuprotsessi korraldamisest. Kandidaadidena toodi esile Sloveeniat ja Leedut. Aivar Haller lubas anda osalejatele teavet projekti tuleviku kohta hiljemalt järgmisel EPA peaassambleel Lubljanas, Sloveenias 21.–22. aprillil 2023.

Projekti tervikuna kokkuvõttev konverents toimus 10. detsembril 2022 Tallinnas Radisson Blu Hotel Olümpia konverentsikeskuses. Kokku oli osalejaid 55, neist projektiga varasemalt mitte seotud isikuid 32. Esindatud olid 6 riiki. Konverentsi modereeris ELVL juhatuse liige Kiur Lootus, kes oli ka ise konsultandina projektiga seotud. Konverentsi kanti üle ka Zoomis ja salvestati. Tehniliste probleemide tõttu toimus konverentsi esimene pool kahes erinevas saalis, sest ingliskeelset tõlget ei olnud võimalik muul moel tagada.

Konverentsi hommikul kohtusid projekti rahvusvahelised osapooled: Eesti Lastevanemate Liit, Jyväskylä Ülikool, Euroopa Lastevanemate Liit ning eraldiseisvalt Leedu Lastevanemate Foorumi ja Sloveenia lastevanemate organisatsiooni esindajad, et kooskõlastada varasemalt juba tutvumiseks saadetud koostöömemorandumi lõplik tekst, mille pidulik allkirjastamine planeeriti konverentsi lõppu. Eesti poolt esindasid veel projekti käigus selle missiooni jätkamiseks loodud organisatsioonid MTÜ Juhtimiskultuuri Instituut ja SA Missioonifond.

Konverentsi avas Estonian Business School Executive Education juht Jari-Pekka Kukkonen, kes kirjeldas lühidalt juhtimise kultuurilist olukorda Eestis ja maailmas. Seejärel tegi Aivar Haller pikema esitluse projekti saamisloost ja senisest kulgemisest. Üksiti tutvustas ta spetsiaalselt projekti ja selle missiooni jätkamiseks loodud kodulehte www.hoolekogud.ee. Konverentsi esimene osa lõppes paneeldiskussiooniga teemal „Hoolekogu roll kooli juhtimises ja muutuvus ühiskonnas“. Osalesid projektikoolide esindajad Anton Teras, Maris Rebel, Kristi Saar ning Tõnis Tamm ja Aivar Haller. Koos kaaluti läbi ilmnenu kitsaskohad ja see, kuidas õnnestus nõrkused tugevuseks ümber pöörata.

Konverentsi teises osas esinesid Jyväskylä Ülikooli teadlased prof. Mika Risku ja dr. Tuija Ukskoski ettekandega „Juhtimise muutumisest teadlase pilguga“. Üldise teemakäsitluse jätkuks tutvustati osalejatele ka konkreetse projekti tegevusuuringu esmast analüüsi ja kokkuvõtet. Järgmine esineja, Tallinna Ülikooli kasvatusteadlane Tiiu Kuurme tõi kuulajateni teema „Olulisi leide projekti uuringutes“ ning tutvustas üldisi suundumusi ning üllatuslikke kõrvalekaldeid. Sell osa lõpetuseks oli paneeldiskussioon „Tegevusuuring kui kooli arengu mõõdupuu, kus peale eelmainitud teadlaste osalesid ka Jüri Ginter Tartu Ülikoolist ja Villevere hariduseksperimenti liige Taavet Borovkov.

Konverentsi kolmandas osas esinesid Robert Vurušič Sloveenia lastevanemate liidust ja Boštjan Bobič Zatreščak Euroopa Lastevanemate Liidust teemal „Sloveenia kogemus lastevanemate haridusprogrammist“. Selle raames tutvustati Sloveenias juba pikki aastaid edukalt toimivaid vanematekogusid. Nende kogude koolitamine on taganud Sloveenias hea ettevalmistusega lastevanemate kaasamise haridusasutuste juhtimisprotsessi. Projektimeeskonna rõõmuks tundus see lahendus igati vastuvõetav ka Eesti oludesse enamusele konverentsil osalejatest. Sellest lähtuvalt oli igati sümbolne lõpetada konverents ja kogu projekt eelpool mainitud koostöömemorandumi allkirjastamisega.

Koostöö Euroopa Lastevanemate Liiduga (EPA)

ELVLi esindab EPA's juhatuse liige Aivar Haller ja vajadusel asendavad teda juhatuse liikmed Annely Särglep ja Kiur Lootus. EPA Juhatuse füüsilised koosolekud toimusid 29.-30.01 Brüsselis, 09.06 ja 12.06 Lyonis, Prantsusmaal ning 10.11 ja 13.11 Luxembourgis. EPA juhatuse koosolekud Zoomis toimusid 25.03 ja 07.10.

Veel osaleti aktiivselt alljärgnevatel sündmustel, kus esindati Euroopa Lastevanemate Liidu seisukohti ja/või aidati kaasa Euroopa hariduspoliitika kujundamisele. 31.01 konverents ja töötoad „Lapsevanema meediapädevused“(MeL Project) Brüsselis 14.04 HERMMES projekti esimene töökoosolek

10.06 toimus EPA korraline Üldkoosolek Lyonis.

11.06 toimus Lyonis EPA konverents teemal „Lapsevanema loominguline potentsiaal“
22.06 toimus Zoomis HERMMES projekti partnerite koosolek

04.-06.07 osales Aivar Haller Galway Ülikoolis Creative Thinking for Parents meistriklassis 15.-22.08 külastas Aivar Haller Kasahstani lastevanemate liidu „Senimen Boloshak“ kutsel riigi pealinna ja kohtus nii haridus- kui ka teadus- ja kõrgharidusministriga. Küllastati ka nelja erinevat maakondlikku lastevanemate hariduskeskust üle terve riigi.

09.-11.09 Aivar Haller osales Stuttgartis HERMMES projekti rahvusvahelisel kohtumisel
29.-30.09 osales Aivar Haller World Education Leadership Online Symposium 2022

11.11 toimus EPA korraline Üldkoosolek Luxembourgis

12.11 toimus Luxembourgis EPA konverents teemal „Lapsevanema loomingulisus“

30.11 osales Aivar Haller Brüsselis Creative Thinking for Parents lõpukonverentsil

EESTI LASTEVANEMATE LIIT

ELVL töötoad ja arenguseminarid

Sindi Gümnaasiumi õpetajate koolitus 04.01

Hiumaa Vabakooli juhtkonna ja vanemate mentorlus 06.-07.01

Vanalinna Hariduskolleegiumi õpetajate nõustamine 18.01

Virtuaalkonverents „Kuidas hoida teismelise elurõõm elus?“ 22.01

Merivälja Kooli lastevanemate koolitus 25.01

Noored Kooli seminar Tallinna Ülikoolis 05.02

Pärnu koolide hoolekogude koolitus 07. 02

Koostöö HTM-iga eksamite arutelu 21. 02

Tahkuranna hoolekogu koolitus 01. 03

Pärnu huvikoolide koolitus 10. 03

Loo Kooli lastevanemate koolitus 12.03

Keila Rehabilitatsiooni keskus koolitus „Puberteet“ 15.03

Keila Lastevanemate koolitused (4 koolitust)

VSS „Kalev“ korraldatud Laste Vaimse tervise teemaline seminar Tallinnas 28.03

Halliste Kooli hoolekogu koolitus 28.03

Intervjuu Praxise uuringus 1. 04

Tamsalu lasteaia hoolekogu koolitus 13.04

Õo Ülikool avalik lindistus Tiiu Kuurmega haridusest 19.04

Paikuse kooli lastevanemate koolitus 20. 04

Noortelaagrite korraldamise arutelu, Noorsooametis 21. 04

Haapsalu Viigi Kooli noorte koolitus 22. 04

Rakvere Waldorfkool kohtumine õpetajatega 12.05

Kogukonna koolitus „Väikekooli loomise eeldused“ Muhus 15.05

Töötuba Ruhnu lapsevanematega 09.07

EESTI LASTEVANEMATE LIIT

Demokraatlik kool praktikas rahvusvaheline seminar Pelguranna koolis 30.07

Türi õpetajate arenguseminar Türil 24.08

Kuressaare Nooruse Kooli õpetajate täiendseminar Kuressaares 24.08

Kooli kui organisatsiooni areng Rakvere Waldorfkoolis 30.08

Nooruse Kooli kogukonna arenguseminar Kuressaares 04.09

Nooruse Kooli hoolekogu I koolituspäev Kuressaares 08.10

HARNO Kujundava hindamise seminar Zoomis 13.10

Vormsi kooli kogukonna koolitus Hulloos 22.10

KLAPP seminar meeste rollist kasvatuses Tartus 26.10

Kohtumine Lastekaitse Liidu juhtkonnaga 02.11

Nooruse Kooli hoolekogu II koolituspäev Kuressaares 06.11

Raadio2 Hariduse mõttest 07.11

Tantsu Gala Lapsevanema roll huvihariduses Tallinnas Kultuurikatlas 19.11

EDTECH aastakonverents Tallinnas Telliskivis 06.12

Eraldi on vaja välja tuua Aivar Halleri tihe koostööprojekt Avinurme regiooni lapsevanemaid, õpetajaid, õpilasi, kultuurihuvilisi ja ettevõtjaid ühendava Avinurme Haridusfoorumiga (HF). Foorum kutsuti kokku eesmärgiga luua eeldused regioonile ühise pikaajalise haridusstrateegia kujundamiseks. Kuna töö maht kasvas väga kiiresti, siis otsustati 2021 alanud koostöö jätkamiseks KÜSKi arenguhüppe ettevalmistamise projekt. See õnnestus ning mitmed suuremad sündmused nagu konverents ja töötubade kulud said kaetud. Osa konverentsi kuludest kaeti ka Erasmus+ projekti „Hoolekogude jõustamine“ eelarvest.

Zoomis toimusid ettevalmistavad nõupidamised ja töörühmade kohtumised 08. ja 28.01; 01., 02. ja 03.02; 14., 21., 28. ja 30.03; 01., 12., 13. ja 14.04; 09., 17., 20., 23. 27.05; 07., 11., 17., 21. ja 28.06; 12., 14. ja 25.07; 06. ja 16.09; 18. ja 20.10; 02.12 2022.

Täismahus suuremad kohtumised reaalmaailmas toimusid 01. ja 23.03 ning 06. ja 20.04 Avinurme Lasteaias, kus viidi peamiselt läbi viie erineva töörühma eraldi ning jagatud kohtumised, mille käigus tegeleti pikaajalise strateegiaga. 19.juunil toimus Avinurme Kultuurikeskuses eelpool juba kirjeldatud maakoolide esimene hariduskonverents „Maailma parim haridus maal“. 27.septembril ja 27. oktoobril toimusid Avinurme koolis Haridusfoorumiga juhtgrupi kohtumised õpetajate ning kooli juhtkonnaga.

Teine suuremahulisem koostöö toimus Hiiumaa Vabakooliga, kelle juhtkonda Aivar Haller regulaarselt nõustas ja koolikogukonda koolitas. Koolitused toimusid Kõpus 21.02, 24.-25.04, 16.05, 31.05, 13.06, 03.08, 28.08, 05.11

Kolmas pikemajaline koostööprojekt oli Kullamaa kooli kogukonnaga. Esimene kohtumine toimus 16.06, teine 13.07 ja kolmas 02.12. Kõik kohtumised leidsid aset Kullamaa koolimajas ning olid suunatud kooli arengukava loomisele.

ELVL juhatuse liige Annika Alt osales Riigikantselei innovatsiooniprogrammi töörühmas, mis tegeles üksikvanemaga lapse vaesuse leevendamise toetusmeetme väljatöötamisega. Projekti esimene etapp kestis intensiivselt pea 3 kuud (veebruar-aprill). Teema algatajaks oli Sotsiaalministeerium ning töörühma vedas eest Daniel Kotsjuba, avalike teenuste disainer. Suurim probleem, millele teema põhines oli üksikvanematega peretüüpide vaesusriskis elamise tõus viimastel aastatel. 2019 aastal puudutas suhteline vaesuse määr 27,3 % peredest ning aastaks 2020 oli see kasvanud juba 37,5%-le. Projekti käigus kitsendati fookust isakandeta lastele, keda oli 2021 aastal sündinud lastest 4%. Eestis on umbes 11 000 last, kellel puudub juriidiline osaliselt ka faktiline isa, mistõttu ei ole neil automaatselt õigus elatisele, elatisabile ja/või toitjakaotuspensionile ning pärandvarale. Probleem puudutab ka isasid, kes ei pruugi olla teadlikud, et neil on laps.

Peamised tõdemused, mida projekt pakkus:

- Vaja on toetusmeetmeid/lahendusi lapse ootuse aega, et peresuhted ei puruneks;
- Isakande tegemise protsess vajab muutmist (seni piisav kandeks vaid ema otsusest ja ütlustest);
- Vajalike toetavate teenuste ning toetuste pakett vajab kaasajastamist (huviharidus, lastehoid).

Kuni 2022 aasta lõpuni oli rahaline riiklik toetusmeede isakandeta laste puhul 19,18 € suurune igakuine toetus ning see oli püsinud muutumatuna pea 20 aastat.

Teemapüstitus innovatsiooniprogrammis andis tõe otsusteks ja laiemaks diskussiooniks uute toetusmeetmete rakendamiseks.

ELVL liige ja pikaaegne kultuurinõunik Ivar Trõner on ELVL vahendusel aastal 2022 koostanud ja kirjastajate kaasabil välja andnud Eesti mälu pärandi raames Vello Salo „Pühitse meid tööga“ (Sirje Endre Kirjastus) ja valmistas ette koostöös Postimehe Kirjastusega Vello Salo teise raamatu „Jumalale on kõik võimalik“. Samuti ilmus koostöös Sirje Endre Kirjastusega Gunnar Aarma elutööd käsitlev raamat „Täiesti vaba mees“.

EESTI LASTEVANEMATE LIIT

Veel osaleti 2022 aasta jooksul alljärgnevatel ettevõtmistel

Noorte valdkonna tunnustamine ja komisjoni töös osalemine, „Hea Eeskuju“, „Lahe Koolipäev“ Kutsekomisjon koostöö Õpetajate Liiduga

Kutsekomisjon koostöö Sotsiaalpedagoogide ühendusega

„Eestimaa õpib ja tänab“ – esitamise ja hindamise komisjonis osalemine Eesti siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon

Haridusministeeriumi töörühmad

Sotsiaalministeeriumi töögrupis Koolitoidu teekaart osalemine

Justiitsministeerium Kodaniku aumärkide komisjoni töös osalemine